

ФИНАНСОВ МЕМОРАНДУМ

Европейската комисия, наричана по-нататък “КОМИСИЯТА”, действайки в и от името на Европейската общност, наричана по-надолу “ОБЩНОСТТА”,

от една страна, и

Правителството на Република България, наричано по-надолу “ПОЛУЧАТЕЛ”,

от друга страна,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Мярката по чл.1 трябва да бъде извършена и финансирана от бюджета на Общността съгласно разпоредбите на този Меморандум. Техническата, правната и административната рамка, в която мярката по чл.1 трябва да се извърши, е посочена в “Общите условия” от анекса към Рамковото споразумение между КОМИСИЯТА и ПОЛУЧАТЕЛЯ и допълнен от разпоредбите на този Меморандум и анекса “Специални разпоредби” към него.

ЧЛЕН 1- ХАРАКТЕР И ПРЕДМЕТ

Като част от своята програма за помощ, ОБЩНОСТТА ще подпомогне, финансирането на следната МЯРКА:

Номер на програмата: **BG 2003/004-937**

Име: **Национална програма ФАР 2003 за България**

Продължителност: **до 30 ноември 2005 г.**

ЧЛЕН 2 - ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА ОБЩНОСТТА

Максималният размер на финансовата помощ на ОБЩНОСТТА, наричана по-нататък “ПОМОЩ НА ЕО (Европейската Общност)”, е фиксиран в размер до 94.9 милиона евро.

ЧЛЕН 3 - ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ И ИЗТИЧАНЕ СРОКА НА ДЕЙСТВИЕ

За тази МЯРКА, ПОМОЩТА НА ЕО подлежи на договаряне до **30 ноември 2005**, съгласно разпоредбите на този Меморандум. Всички договори трябва да са подписани до тази дата. Тази част от средствата от ПОМОЩТА, която не е договорена няма да бъде предоставена. Крайният срок за изплащане на ПОМОЩТА е **30 ноември 2006**, с изключение на проектите *BG2003/004-937.01.02*, *BG2003/004-937.01.03*, *BG2003/004-937.01.04*, *BG2003/004-937.03.03*, *BG2003/004-937.05.01*, *BG2003/004-937.11.01*, *BG2003/004-937.11.02* и

BG2003/004-937.11.03 за които крайният срок е **30 ноември 2007**. Всички средства трябва да бъдат изразходвани до края на срока, определен за изразходване. Въпреки това КОМИСИЯТА може, при изключителни обстоятелства, да разреши подходящо увеличаване на периода за договаряне или срока за изразходване, при условие че това е поискано в разумен срок и е аргументирано от ПОЛУЧАТЕЛЯ. Този Меморандум престава да бъде в сила с изтичането на срока за изразходване на ПОМОЩТА. Всички средства, които не са изразходвани, трябва да бъдат върнати на Комисията.

ЧЛЕН 4 – АДРЕС ЗА КОНТАКТИ

Кореспонденцията, във връзка с изпълнението на МЯРКАТА, като се посочва номера и името на МЯРКАТА, трябва да бъде адресирана както следва:

За КОМИСИЯТА:

Делегация на Европейската комисия
Ул. Московска No.9
Пощенска кутия 668
София 1000, България

Тел.: (+359 2) 933 5252
Факс: (+359 2) 933 52 33

За ПОЛУЧАТЕЛЯ:

Министър на финансите
Г-н Милен Велчев
Ул. "Раковски" 102
София 1040, България

ЧЛЕН 5 – БРОЙ НА ОРИГИНАЛИТЕ

Този Меморандум е изработен в два екземпляра на английски език.

ЧЛЕН 6- ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Този Меморандум влиза в сила от датата на подписването му от двете страни. Разходите, направени преди тази дата, няма да се покриват от ПОМОЩТА НА ЕО.

Анексите трябва да се разглеждат като неразделна част от този Меморандум

Съставено в.....
Дата.....

Съставено в.....
Дата

За получателя:

.....

.....

За комисията:

.....

.....

Приложение:

1. Рамково споразумение (Анекси А и Б)
2. Специални разпоредби (Анекс С)
3. Гласност/Публичност (Анекс Д)

АНЕКС С КЪМ ФИНАНСОВИЯ МЕМОРАНДУМ

СПЕЦИАЛНИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. ЦЕЛИ, ОПИСАНИЕ И УСЛОВИЯ

Българските власти са постигнали споразумение с Комисията, че ФАР 2003 ще фокусира върху 6 основни приоритета, свързани с присъединяването. Тези приоритети са:

- Укрепване на публичната администрация на всички нива и на съдебната система.
- Подобряване на прозрачността, финансовия контрол и борбата срещу корупцията и измамите.
- Насърчаване на икономическия растеж и конкурентноспособността и на социалното сближаване.
- Интегриране на малцинствата и уязвимите групи в обществото и създаване на по-динамично и плуралистично гражданско общество.
- Засилване на административния и съдебния капацитет за изпълнението и прилагането на законови мерки и за поемане на задълженията при членство в ЕС.
- Подобряване на стратегическото планиране и ефективното използване на средствата от ЕС и подготовка за Структурните фондове (включително прилагането на Разширена децентрализирана система за изпълнение)

Краткото описание¹ на отделните проекти, групирани съгласно няколко цели, свързани с присъединяването, е следното:

BG2003/004-937.01.01: Укрепване на административния капацитет на Съвета за електронни медии (СЕМ)

Проектът включва побратимяване и е насочен към подобряване на системите за радио и телевизия в България, чрез повишаване капацитета на СЕМ за прилагане на европейското законодателство и наблюдение на неговото спазване от лицензираните и регистрирани радио- и телевизионни оператори. Проектът набляга на: съгласуването с европейските регулаторни практики; създаването на правомощия за наблюдение, за налагане на санкции, за провеждане на балансирана и пропорционална аудиовизуална политика, която осигурява свободна конкуренция и плурализъм в сектора; увеличаването на цялостната осведоменост за приемането на европейското законодателство и неговото прилагане; развитието на административния капацитет на СЕМ и подобряване на сътрудничеството между институциите (Министерството на културата и СЕМ) при практическото приложение на законодателството, засягащи авторските и сродни права; съхраняване на културното многообразие.

BG2003/004-937.01.02: Развитие на гражданското общество

¹ Описанията са показателни; някои детайли може да бъдат променени

Проектът включва институционално изграждане и цели увеличаването на ролята на гражданското общество в процеса на формулиране на политиката на всички нива – национално, регионално и местно – чрез укрепване капацитета на неправителствените организации (НПО), развиване на адекватни механизми за структурен диалог между държавата и “третия сектор”, изграждане на партньорство между обществения и частния сектор и определяне ролята на НПО в присъединителния процес. Усилията на НПО са насочени към подпомагане на социалното приобщаване на хора в уязвимо или в затруднено икономическо или политическо положение. Проектът фокусира на: насърчаване на диалога и партньорството между обществения и частния сектор в процеса на вземане на решения на всички нива; засилване на диалога и консултациите между държавата, неправителствените организации и населението; развитие на институционалния и оперативния капацитет на НПО до стандартите и практиките на ЕС; развитие на дългосрочен капацитет за устойчиво местно развитие и осигуряване на обществено базирано обслужване; увеличаване на осведомеността за ролята на НПО в процеса на присъединяване. Проектът представлява първата фаза на очаквано многогодишно ФАР инвестиране в тази сфера.

BG2003/004-937.01.03: Осигуряване на здравеопазване и образование за ромското население

Проектът включва инвестиране и цели да подкрепи икономическата и социална интеграция на уязвимите малцинствени групи, като се отделя особено внимание на ромското население, чрез подобряване на условията за тяхното образование и здравеопазване; да насърчи добрите междуетнически връзки и да приложи част от Рамковата програма за равномерна интеграция на ромското население в българското общество. Проектът фокусира върху подобряване на достъпа до качествено образование и медицински грижи за уязвимите малцинствени групи със специално внимание на ромското население, а именно: **а)** адаптиране на учебната програма в предучилищното, основното (I до VIII кл.) и средното (IX до XII кл.) образование, квалификация/пре-квалификация на учители и подобряване на материалната база на избрани интегрирани детски градини и училища; **б)** квалификация на медицинския персонал за работа в многоетническа среда, подкрепа за превантивните здравни услуги, популяризиране на здравеопазването и обучението.

BG2003/004-937.01.04: Подобряване качеството на живот на хората с умствени увреждания

Проектът включва техническо сътрудничество и инвестиране и цели подкрепа за развитието и подобряването на алтернативните медицински, социални и образователни услуги за деца и възрастни с психически проблеми. Техническото сътрудничество фокусира върху хармонизиране на законодателството в съответствие с най-добрите стандарти и практики на ЕС, върху разработването на Общински план за действие във всяка от пилотните общини за реформиране на системата, ангажирана с проблемите на психическото здраве, като се разработват различни модели на диагностициране и грижи и като се стартират програми за рехабилитация и ресоциализация и

различни програми за обучение. Грантовата схема фокусира върху осигуряването на алтернативни услуги за хора с психически проблеми.

BG2003/004-937.02.01: Усилване на административния капацитет на Държавната агенция по стандартизация и метрология

Проектът включва техническо сътрудничество и инвестиране и цели да подпомогне прилагането на европейското законодателство, свързано с контрола на качеството на течните горива; внедряването на национална система за наблюдение на качеството на течните горива и измервателни системи за течности, различни от водата, както и осигуряването на метрологичен контрол на измервателни инструменти, използвани в медицината; установяване на международно признаване на температурните и ефективно измервателни резултати. Проектът фокусира върху засилване на административния, мониторинговия и тестовия капацитет за прилагане на европейското законодателство в сферата на контрола на качеството на течни горива, в сферата на измервателните системи за течности, различни от водата; засилване на административния и технически капацитет за осъществяване на метрологичен контрол на измервателни инструменти, използвани в медицината; изграждане на модерна лаборатория за стандартизация при термофизични измервания.

BG2003/004-937.02.02: Институционално изграждане на Изпълнителната агенция за насърчаване на туризма

Проектът включва техническо сътрудничество и е насочен към улесняване на ефективното прилагане на Закона за туризма от октомври 2002 г., за да се създадат благоприятни условия за туристическата индустрия чрез установяването на компетентна институция и да се постигне ефективно партньорство между обществения и частния сектор. В допълнение проектът цели разнообразяването и насърчаването на съвременни и висококачествени услуги, разширяването на някои пазари и развиването на нови. Проектът фокусира върху институционално изграждане на Изпълнителната агенция за насърчаване на туризма, за да подпомогне при определянето и прилагането на процедурите за постигане и развитие на широкомащабна национална маркетингова стратегия и да създаде предпоставки за изпълнение на туристически проекти, които водят до географско и сезонно разпределение на туризма в България.

BG2003/004-937.02.03: Въвеждане на клъстерен подход и установяване на клъстерния модел

Проектът включва техническо сътрудничество и цели подобряване на конкурентноспособността на определени сектори на българската икономика, като използва преимуществата на клъстерния модел, за да постигне устойчив икономически растеж. Проектът фокусира върху установяването на клъстери в избрани сектори и укрепването на институционалния капацитет за прилагането на клъстерния модел, като се използват практиките на ЕС за основа при успешното разпространение на пилотния клъстерен модел в други сектори.

BG2003/004-937.02.04: Безопасност на храните

Проектът включва побратимяване и инвестиране и цели да осигури прилагането на българското законодателство в сферата на хранителната безопасност чрез засилването на човешките ресурси и осигуряване на доставяне на оборудване за осигуряването на високо ниво на безопасност на храните. Проектът фокусира върху развитие на капацитета на институциите, отговорни за контрола върху безопасността на храните чрез доставка на оборудване и обучение на персонала, подобряване на съществуващите системи за контрол на храните по цялата хранителна верига чрез по-добро разпределяне на отговорностите и координация между страните, прилагащи политиката за хранителна безопасност, създаване на напълно функционална Национална система за бързо известяване и гарантиране, че законовата рамка, свързана с Глава 1 и Глава 7 е напълно хармонизирана.

BG2003/004-937.03.01: Ветеринарен граничен контрол

Проектът включва инвестиране и цели да осигури подкрепа при реорганизацията, подготовката и регулиране на ветеринарния сектор в България с оглед на бъдещото интегриране в ЕС чрез ефективно внедряване и прилагане на системите за контрол на ЕС. Проектът фокусира върху ефективната защита на българската територия и тази на страните членки от навлизането на заразни болести от животни и защита на здравето на хората и ще доведе до построяването на оборудвани Гранични постове за ветеринарна инспекция при Брегово, Гюешево и Златарево и до въвеждането на европейските процедури за ветеринарен контрол на вносните, износните и транзитните системи.

BG2003/004-937.03.02: Екарисажи

Проектът включва техническо сътрудничество и цели да приравни системата за третиране на животински отпадъци в България с изискванията на европейските стандарти, като подпомогне Националната ветеринарна служба при създаването на съоръжение за обработка на животински суб-продукти в България в съответствие със стандартите на ЕС. Проектът фокусира върху подготвянето на техническо проучване за нов цех за преработка на животински суб-продукти. Проучването ще покрие икономическите и финансовите аспекти, оценка за влиянието върху околната среда, тръжна документация, включително и строителните проекти, изготвянето на тръжна документация за търга за доставка, включително подробен списък и характеристики на техническото оборудване, необходимо за действието на екарисажа и цялостна стратегия за управление на животински отпадъци, включително организационни структури.

BG2003/004-937.03.03: Интегрирана административна и контролна система (ИАКС). Фаза 2

Проектът включва инвестиране и цели да развие техническата и административната схема в България, необходима за съществуването на оперативна система за контрол на средствата от Европейския фонд за управление и защита на селското стопанство чрез оборудване и обучение за Разплащателната агенция в България. Проектът фокусира върху оборудване на Разплащателната агенция и на няколко регионални офиса, подготвянето и

стартирането на програма за ИАКС в пилотни области и развиването на капацитета за изпълнението на контрол и кръстосани проверки. Проектът е продължение и е свързан с проекта ИАКС по Програма ФАР 2002.

BG2003/004-937.04.01: Информационна система за управление на морския трафик (ИСУМТ). Фаза 2

Проектът включва инвестиране и цели да подобри морската безопасност в българските териториални води, да насърчи икономическото развитие чрез подобряване на транспорта през българските пристанища и чрез промишлено развитие на България и да насърчи защитата на водната среда на българските териториални води. Проектът фокусира върху създаване на технически средства за ИСУМТ като интегриран инструмент за постигането на целите на българското правителство по отношение на морската безопасност, защитата на околната среда и икономическото развитие. Той ще подпомогне и развитието на техническите и институционални възможности в България за реализиране и поддържане на ИСУМТ. Проектът е разделен на две фази и фаза 2 ще бъде подкрепена по Програма ФАР 2004.

BG2003/004-937.04.02: Контролна система за крайпътни инспекции и проверки

Проектът включва побратимяване и инвестиране и цели създаването на система за контрол в транспортния сектор, която ще подобри пътната безопасност, обществения напредък и развитието на силен търговски и конкурентен характер във всички аспекти на нейното опериране, като поставя основите за изпълнението на различни изисквания на правото на ЕС и на Закона за пътния транспорт. Проектът фокусира върху изграждането и адаптирането на българската система за контрол за функциониране в условията на транспортен пазар в съответствие със законодателството на ЕС и за насърчаване на процеса на развитие на българската икономика, като създава ефективна организационна, управленска и контролна структура; адаптиране на националния автомобилен парк към изисквания за техническа изправност и безопасност; обучение на необходимия персонал за действие в рамките на новата система и социални стандарти, както и осъвременяване на нивото на техническа изправност и безопасност на сегмента за Национален пътен транспорт.

BG2003/004-937.04.03: Укрепване на административния капацитет на Изпълнителна агенция “Морска администрация”

Проектът включва побратимяване и цели прилагането на Системата за общо управление на качеството като средство да се подпомогне правителството и да се стимулира качеството на услугите в съответствие с европейските стандарти чрез: прилагане на европейското законодателство в морския сектор, опростяване и хармонизиране на свързаните процедури; укрепване и подсилване на ИА “Морска администрация”, за да се осигури адекватен административен капацитет за прилагане на процедурите и правилата, свързани със европейското законодателство; повишаване на ефективността на Агенцията чрез по-добро разбиране на Общото управление на качеството и внедряване на Системата за компютъризирано управление на качеството, регистри, база данни,

софтуер и хардуер; подготовка на персонала на Агенцията за партньорство, сътрудничество между институциите и операторите в Европа, за да се подобри координацията на услугите и, в следствие, тяхното качество; развитие на знанията за морската и специфичната за сектора терминология, позволяваща на администрацията да работи оперативно с документи на ЕС и да участва активно и да допринася за процеса на интеграция към ЕС. Проектът фокусира върху укрепване на административния капацитет на ИА “Морска администрация” чрез внедряването на европейските стандарти по отношение на безопасността и осигуряване на прозрачност на услугите.

BG2003/004-937.05.01: Изпълнение на предприсъединителните ангажименти на РБ в областта на БЗУТ

Проектът включва техническо сътрудничество и инвестиране и цели да подпомогне прилагането на предприсъединителните ангажименти на България в сферата на професионалната безопасност и здраве; въвеждането на безопасни условия на работа в рисковите отрасли съгласно европейските изисквания и стандарти и установяването на национална система за наблюдение в сферата на професионалната безопасност и здраве. Проектът фокусира върху подобряване на административния капацитет на Изпълнителна агенция “Обща инспекция на труда” по отношение на изпълнението на предприсъединителните ангажименти на страната в сферата на професионалната безопасност и здраве.

BG2003/004-937.05.02: Национална база данни за пазара на труда и ЕСФ

Проектът включва техническо сътрудничество и инвестиране и цели подобряване на ефективността на политиката за трудовия пазар и намесата на Европейския социален фонд (ЕСФ) чрез установяване на национална база данни за трудовия пазар и ЕСФ, както и за бъдещото приобщаване към мрежата EURES. Проектът се фокусира върху изграждането на национална база данни за пазара на труда и обучение на системни администратори и крайни потребители на местно ниво за работа с новата база данни.

BG2003/004-937.05.03: Професионална квалификация

Проектът включва техническо сътрудничество и инвестиране и цели подобряването на качеството, гъвкавостта и конкурентноспособността на националната работна сила с оглед на приобщаването към европейския пазар на труда и осигуряване на съответствие на професионалното обучение с нуждите на пазара на труда. Проектът фокусира върху подобряването на условията за качествено обучение за придобиването на професионална квалификация. Очакваните резултати включват: система за идентифициране и наблюдение на изискванията на работодателите за професионално обучение на работната ръка; разработване на стратегическа рамка за професионално обучение на възрастни; подобрени стандарти за професионална квалификация в България в съответствие със стандартите на ЕС; подобряване на условията за придобиване на професионална квалификация и различни дейности за обучение (включително обучение на служители за прилагане на методологията за професионално обучение на възрастни и обучение за прилагане на съответните стандарти).

BG2003/004-937.06.01: Нефтени запаси

Проектът включва побратимяване и цели реализирането на държавно наблюдение на изпълнението на изискванията на европейското законодателство за събирането, поддържането и използването на задължителни 90-дневни запаси от нефт чрез установяването на ефективни административни структури на Държавна агенция “Държавен резерв и военновременни запаси”. Проектът фокусира върху подобряването на функционалността и организирането на дейността на звената за управление и контрол на задължителните нефтени запаси, изграждане и прилагане на Система за автоматична информация (СИА) за подsigуряването на управлението и контрола на качеството и количеството на нефтените запаси и подготвянето на техническа и икономическа оценка за съответствията на капацитета на съдовете с изискванията ISO.

BG2003/004-937.06.02: Пазар на електричество

Проектът включва техническо сътрудничество и инвестиране и цели създаването на условия за участието на всички обществени потребители в конкурентен пазар чрез осигуряването на технически условия за функционирането на Оператор на предавателната система (ОПС) за управление на двустранни договори; изграждане и действие на Балансиран пазар. Проектът фокусира върху развитието на методология за профилиране на натоварването за възможни клиенти по отношение на тяхното участие в отворения пазар; изработване и доставяне на софтуер и хардуер за ОПС.

BG2003/004-937.06.03: Институционално изграждане на Държавната комисия за енергийно регулиране (ДКЕР)

Проектът включва побратимяване и цели укрепването на българския енергиен регулатор и хармонизирането на българското енергийно законодателство с директивите на ЕС за либерализация на пазара. Проектът фокусира върху засилване на ролята на ДКЕР при развитието на конкурентен енергиен пазар, трансгранична търговия и задължения за обществени услуги; укрепване на действията на ДКЕР и засилване на капацитета ѝ за: развитие на механизми за прилагане на директивите на ЕС; прилагане на пазарните правила и структури за конкурентен енергиен пазар; представяне на правилата за развитие на трансгранична енергийна търговия; засилване на ролята на ДКЕР при наблюдението на прилагането и развитието на правилата за възлагане на обществени поръчки на преносни и разпределителни предприятия.

BG2003/004-937.07.01: Химични вещества

Проектът включва побратимяване и цели да подпомогне Република България при съобразяването на националните закони, правила и процедури с европейското законодателство за химичен контрол; да развие знанията за институционално изграждане и засилване на административните структури, за да ги направи способни да прилагат законодателство за химичните вещества. Проектът фокусира върху развитието на ефективни административни и технически структури, получаването на актуална информация за наличните

технологии и методи, обучението на служителите на национално и регионално ниво, осведоменост на персонала за компетентния орган в процеса на оценка на процедурите за известяване и оценка на риска, подобряване на процедурите за ефективен контрол, изработване на подробни адаптирани насоки за процедурите за известяване и оценка на риска, подготовка на химическата индустрия за повишаване на нивото на съответствие с техническите изисквания, свързани със законодателството за химичните вещества.

BG2003/004-937.07.02: Управление на водните басейни

Проектът включва побратимяване и цели прилагането на европейската Рамкова директива за водите (РДВ) в басейна на р. Дунав. Проектът фокусира върху координирането на изпълнението на всички дейности по РДВ чрез създаване на Изпълнително звено по РДВ към МОСВ; изготвянето на План за управление на басейна на р. Дунав; разпространяване на методологии и насоки до четирите институции за водните басейни в България.

BG2003/004-937.07.03: Наблюдение на въздуха

По-нататъшно и пълно прилагане на европейското законодателство за качество на въздуха чрез подобряване на административния капацитет на съответните агенции по отношение на оценката и контрола на качеството (ОКК) в Националната система за наблюдение на въздуха (НСНВ). Проектът фокусира върху установяването на система за оценка и контрол на качеството на въздуха и измерване на емисиите в рамките на НСНВ (включително по-нататъшно създаване и пускане в действие на измервателни лаборатории); одобрение и прилагане на Плана за бъдещо развитие на измервателните лаборатории, за да се покрият новите параметри за качеството на въздуха, посочени в най-новото европейско законодателство.

BG2003/004-937.08.01: Реформа в гражданските и наказателни процедури

Този проект, включващ побратимяване, цели подобряване на законовата и организационната рамка на гражданските и наказателните процедури, за да се развият европейските стандарти в правосъдието, които ще подпомогнат процеса на подготовка на Република България за присъединяване към Европейския съюз. Фокусира се върху предоставяне на бързи, ефикасни и качествени съдебни процедури чрез осъществяване на реформа в гражданските и наказателните юридически процедури и подготвяне на нова концепция и проект на законодателство за регулирането им.

BG2003/004-937.08.02: Информационна технология за съдебната реформа

Този проект, включващ инвестиции, цели да продължи компютъризацията на съдебната работа, да улесни ежедневната работа на потребителите от съдебната система, да постигне незабавно осигуряване и контрол на съдебната информация, да засили административния капацитет на Дирекция "Информационни услуги и технологии" в Министерството на правосъдието и да внедри подходящи стандарти за информационни технологии и методология в Дирекцията. Фокусира се върху компютъризацията на основните работни

функции на съдебната система и върху предоставянето на техническа помощ в областта на информационните технологии и на специфичната съдебна система. Проектът представлява първата фаза на очаквана многогодишна инвестиция по ФАР в тази област.

BG2003/004-937.08.03: Академия на МВР

Този проект, включващ побратимяване и инвестиции, цели прилагане на стандарти в областта на свободата, сигурността и правосъдието в съответствие с европейското и Шенгенското право, както и увеличаването на административния капацитет на Министерството на вътрешните работи за ефективно прилагане на правото в областта на полицейското сътрудничество. Фокусира се върху осигуряването на пакет за подпомагане развитието на обучението в Академията на Министерство на вътрешните работи и подготовка на обучаващия персонал да въведе нов стил обучаваща система за настоящи служители и новоназначени. Системата ще обхваща основни професионални и специализирани умения и ще дава възможност на служителите в Министерството на вътрешните работи да извършват своите изпълнителни функции съгласно закона по същите направления и стандарти, както техните колеги от ЕС.

BG2003/004-937.08.04: Мобилни групи по зелената граница

Този проект, включващ инвестиции, цели по-нататъшно укрепване управлението на границите на България, чрез въвеждане на стандарти и изисквания за работа, базирани на най-добрата европейска практика за граничен контрол, както и чрез модернизация на оборудването в съответствие с европейските стандарти за външни граници. Фокусира се върху по-нататъшно стимулиране процеса на засилване на граничния контрол и управление чрез използване на оборудване за наблюдение в граничните райони на Елхово (границата с Турция) и Бургас (границата с Черно море). Това допринася за ефикасна борба с всички форми на престъпност по българската държавна граница. Проектът представлява първата фаза на очаквани многогодишни инвестиции по ФАР в тази област.

BG2003/004-937.08.05: Агенция за бежанците – усилване на капацитета за подслоняване на бежанци

Този проект, включващ инвестиции, цели да увеличи капацитета на България за подслоняване на бежанци и да позволи провеждането на ускорена процедура, в рамките на новото законодателство и в съответствие с европейското право по отношение на стандартите за минимални условия за подслон. Фокусира се върху построяването и оборудването на два транзитни центъра за прием и издръжка на търсеци подслон и осигуряване на надеждна система за справяне с незаконната имиграция съгласно европейските стандарти и практика. Това предполага реализацията на съществуващите строителни планове, политики и практики, базирани се на съответното законодателство, правните норми и международните стандарти, както и създаването на адекватна инфраструктура, в която да се разпределят тези отговорности и задачи.

BG2003/004-937.09.01: Митническа лаборатория

Този проект, включващ инвестиции, цели подпомагане на цялостната митническа оперативна стратегия като определя естеството, тарифната класификация, произхода и стойността на стоките и по този начин спомага за максималното събиране на мита и такси. Проектът подпомага и предотвратяването на незаконния трафик на стоки. Фокусира се, че при по-нататъшното развитие на мрежата на националната митническа лаборатория, ще се достигне оперативен капацитет, включващ законова основа, управленски политики, оборудване и методи за анализ, програми за обучение и методи на работа, необходими за осъществяване на пълния диапазон от задължения в съответствие с най-добрата европейска практика.

BG2003/004-937.09.02: Компютъризация на митниците

Този проект, включващ инвестиции, цели отделите “Тарифи” и “Информационни технологии” в Агенция “Митници” да усвоят европейските стандарти и практики и да бъдат компютъризирани. По този начин се постига съответствие със системите на Генерална дирекция “Данъчно облагане и митнически съюз”. Фокусира се, Агенция “Митници” да бъде така подпомогната, че автоматично, точно и ефективно да прилага горните европейски изисквания според европейското законодателство. За да постигне това, Агенция “Митници” чрез компютъризация ще усвои съответните европейски стандарти и практики за специфичните системи на Генерална дирекция “Данъчно облагане и митнически съюз” на национално ниво. Компютъризацията ще окаже влияние върху Интегрираната тарифна система на Агенция “Митници” и други приложения, които се отнасят към системата. Специфичните приложения, които ще бъдат компютъризирани са: национална тарифа, квоти, горни граници и други мерки за наблюдение, тарифни забрани, обвързващи тарифи и данни за произход, обработка на входящите данни и др.

BG2003/004-937.09.03: По-нататъшно прилагане на новия модел на държавния вътрешен финансов контрол в България

Този проект, включващ побратимяване и инвестиции, цели по-нататъшно развитие и прилагане на новата законова рамка на държавния вътрешен финансов контрол (ДВФК) в съответствие с правото на ЕС (acquis) и продължаване на укрепването на административния капацитет на Агенция за държавен вътрешен финансов контрол (АДВФК) с цел нейното превръщане в модерна институция за вътрешен одит. Очакваните резултати са: по-нататъшно развитие на законовата рамка; по-нататъшно укрепване на административния капацитет на АДВФК чрез укрепване на структурите и повишаване нивото на умения и знания на вътрешните одитори; създаване на Център за обучение на служителите на АДВФК и развитие на информационната система на АДВФК”.

BG2003/004-937.09.04: Увеличаване на административния капацитет на Сметната палата

Този проект, включващ побратимяване, цели да продължи развитието на Сметната палата като съвременна одитна институция, която отговаря на

критериите от Копенхаген. Това ще се осъществи като Сметната палата (централен и регионални офиси) продължи да се развива като независима и професионална институция за вътрешен одит, която е в състояние да внедри и приложи правните норми на Европейската общност и която осигурява високо ниво на компетентност и ефективност при изпълнението на различни видове одит в съответствие с европейските критерии и добри практики. Очакваните резултати са: по-нататъшно развитие на правната рамка, включваща усъвършенстване на одитните стандарти на Сметната палата и указанията за прилагането им, наръчниците за одитора и за административната дейност на Сметната палата, и разработване на правила за одит на изпълнението на бюджети в съответствие със Закона за Сметната палата, както и инструкции за прилагането на компютърни техники за одит; по-нататъшно укрепване на управленския и административен капацитет на Сметната палата (централен и регионални офиси); повишаване на уменията на одиторите за извършване на одит на изпълнението, одит на средства от ЕС и одит на изпълнението на бюджета с използването на компютърни техники за одит; и по-нататъшно изграждане (втора фаза) на информационната система на Сметната палата.

BG2003/004-937.10.01: Реформа в публичната администрация: подобряване предоставянето на услуги

Този проект, включващ техническа помощ, цели да засили капацитета на българската публична администрация за изпълнение на Стратегия за модернизация на публичната администрация, която да бъде открита за гражданите, отговорна и да предоставя по-добри обществени услуги. Фокусира се, българската публична администрация да бъде подпомогната при създаването на механизми и системи за предоставяне на услуги чрез инкорпорирани иновационни технологии, целящи да развият постоянна връзка с гражданина-потребител. Тези услуги постоянно ще подобряват качеството си и времето за предоставянето им ще намалява.

BG2003/004-937.10.02-10.04 Подготовка на Министерствата на регионалното развитие и благоустройството, икономиката и финансите за структурните фондове

Тези тясно свързани проекти, включващи побратимяване и техническа помощ, целят укрепване на институционалните структури на централно ниво, за да се постигне при присъединяването стабилно и ефикасно управление на европейските структурни и кохезионни фондове. При Министерството на регионалното развитие и благоустройството се цели също българските регионални власти да бъдат подготвени за ефективно разработване на регионални програми за развитие. По този начин се осигурява по-прозрачно участие на регионите в програмирането, разработката, наблюдението и оценката на помощта от ЕК, съответстваща на принципа за партньорство и се осигурява ясна и ефективна координация между централната и регионалните институции с цел улесняване усвояването на бъдещите средства по европейските структурни и кохезионни фондове.

Проектът фокусира на: укрепване на административния капацитет на Министерството на регионалното развитие и благоустройството на централно и

регионално ниво по отношение на програмирането, разработката, наблюдението и оценката на икономическите и кохезионните стратегии и проекти; подготовка на Министерството на икономиката да функционира като институция, управляваща оперативна програма “Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” и увеличаване на капацитета на Министерството за програмиране, управление, оценка и наблюдение на проектите и програмите по европейските структурни фондове и програми от типа на структурните фондове; увеличаване капацитета на Дирекция “Управление на средствата от ЕС” и Дирекция “Национален фонд” в Министерството на финансите като бъдещи управляващи и разплащателни звена.

Планира се трите проекта да бъдат обединени в един координиран проект за побратимяване.

BG2003/004-937.10.05: Неразпределен пакет за институционално изграждане (включващ възможност за олекотена процедура за побратимяване)

Тази възможност, от проект за изграждане по ФАР 2002, ще осигури помощ за институционално изграждане (побратимяване, олекотена процедура за побратимяване или друга форма на техническа помощ), която ще отговори на изискванията, свързани със специфични спешни и непредвидени нужди, възникнали в процеса на преговорите по присъединяването. В действителност тази възможност може да помогне при усвояването и изграждането на правните норми в определени области, в които е необходима помощ; ще засили институционалния и оперативен капацитет на звената от публичната администрация по отношение на бъдещата им роля при въвеждане на европейското право; ще развие човешките ресурси в институциите за публична администрация; ще развие институциите, участващи в настоящото и бъдещото управление на средствата от ЕС. Средствата ще бъдат отпуснати според изискванията за мониторинг и междинна оценка на проекти по ФАР след края на настоящия централно финансиран договор с ЕС. Направляващ комитет, председателстван от Националния координатор на помощта, ще управлява тези средства, ще избере подходящи проекти и ще ги предложи на ЕС за одобрение.

BG2003/004-937.11.01: Алтернативна заетост

Този проект, включващ инвестиции, цели увеличаване на заетостта и насърчаване на алтернативните форми на бизнес чрез увеличаване нивото на годност за работа и предприемачески качества на работната сила в контекста на алтернативната заетост. Проектът се фокусира върху провеждането на кампания за популяризиране на алтернативните форми на бизнеса; грантова схема за микро предприятия, семейни бизнеси и стартиращи бизнеси в контекста на алтернативните форми на бизнес.

BG2003/004-937.11.02: Водоснабдяване в туристически региони

Този проект, включващ инвестиции, цели да намали регионалното неравенство чрез увеличаване на потенциала в туризма и осигуряване на възможности за бизнес и по-високи доходи на местното население чрез подобряване на

водоснабдяването и канализацията в области, които развиват или имат потенциал да развиват туризъм и в които са концентрирани малки и средни предприятия. Очаква се да бъде развита модерна водоснабдителна система в места от туристически интерес или в места с концентрация на малки и средни предприятия от други сектори; канализационна и отводнителна мрежа, свързваща тези места към местна станция за преработка на отпадни води; увеличаване на автономния доход на общините и намаляване на миграцията. Проектът представлява първата фаза на очаквана многогодишна инвестиция по ФАР в тази област.

BG2003/004-937.11.03: Схема за регионално развитие

Този проект, включващ инвестиции, цели създаване на условия за балансирано вътрешно развитие на областите в България; намаляване на вътрешно-регионалното неравенство по отношение на заетостта, доходите и възможностите за развитие; увеличаване на административния капацитет за ефективно изпълнение на регионалните програми и осигуряване на стабилен принос на областите в програмния управленски цикъл на национално ниво. Фокусира се върху натрупване на опит и практически умения за работа на интегрирана та схема за интервенция в съответствие с регулациите и практиката по европейските структурни фондове. Ще се приложи пилотна схема в североизточния планов регион на България. Проектът представлява първата фаза от очаквана многогодишна инвестиция по ФАР в тази област.

BG2003/004-937.12.01: Участие в европейски програми и агенции

Тази възможност ще предостави съфинансиране по ФАР, което да помогне на България да плати своя дял при участието в следните европейски програми и агенции през 2004 г.: Леонардо да Винчи II, Сократ II, Youth, Шеста рамкова програма за изследвания и технологично развитие (включително Еуратом), Култура 2000, Инициатива и предприемачество, Медия, Европейска агенция за околната среда, IDA II, Равенство между половете, Действия на ЕС в областта на общественото здравеопазване, Борба със социалната изолация, Борба с дискриминацията, Инициативи на ЕС в областта на заетостта, Митници 2007, Fiscalis 2007, e-content, e-save, Механизъм за гражданска защита, Save и Altener. Както съфинансирането по ФАР, така и участието ще се осъществяват на базата на съответните решения на Асоциативния съвет или чрез Меморандум за разбирателство.

BG2003/004-937.12.02: Средства за подготовка на проекти

Тези средства, на основата на подобните през 2001 и 2002, ще засилят капацитета на българските институции да подготвят и управляват проекти по ФАР и да бъдат пълноценни партньори при програмирането по ФАР. Те спомагат за постигане на по-добър дизайн на проектите и по-добри резултати. Ще се предостави техническа помощ за проучвания, обучение за програмиране, дизайн на проекти и управление на проекти, както и за подготовка на проекти, технически спецификации, планове за доставки, тръжни процедури и оценки на влиянието върху околната среда. Средствата ще се управляват от Националния координатор на помощта в близко сътрудничество с Делегацията на ЕК.

Помощта ще се предоставя за подготовката на проекти, свързани с приетите програмни приоритети. Особено ще се акцентира върху българското участие в подготовката на проектите, за да се увеличава прогресивно капацитетът на местните институции да подготвят и управляват сами проектите.

Извлечени поуки

Опитът с изпълнението на Програма ФАР в предишните години и оценката са довели до няколко общи поуки. Те са отразени в изготвянето и изпълнението на Националната програма ФАР 2003. Най-важните поуки се отнасят до ограниченията върху българския административен капацитет като цяло в много от министерствата и агенциите, както и по-конкретно в министерствата, действащи като Изпълнителни агенции. Средносрочните и дългосрочните усилия за засилване на този капацитет са вече в ход и са приложени в Програма ФАР 2003, но междувременно са предприети и допълнителни мерки. Те включват усилия за подпомагане на хоризонталната реформа в публичната администрация, ограничаване на броя на грантовите схеми, тъй като те внасят допълнителна тежест за административния капацитет, ограничаване на броя на Изпълнителните агенции, избягване на сложни многоетапни договаряния и създаване на неразпределен пакет за институционално изграждане. Друга ключова поука е, че успехът на проектите по ФАР, особено за институционално изграждане, зависи от приемствеността при висшите служители и при тези на оперативното ниво. В допълнение на условията при съгласуване на проектите, този въпрос е разглеждан и в контекста на реформата и засилването на публичния сектор, например чрез разработване на договори за държавни служители и условия за избягване на политически мотивирани смени на служители.

По-конкретни поуки, свързани с отделни сектори, министерства или типове проекти, също са взети предвид в документите на отделните проекти.

Общи програмни условия

Преди подписването на Финансовия меморандум между Комисията и Правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да докаже на Комисията, че е предприел съответните стъпки за осигуряване на подходящ персонал в Националния фонд, Централното звено за финансиране и договаряне, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, други изпълнителни агенции и звена по управление на проектите, които участват в осъществяването на тази програма.

Преди подписването на Финансовия меморандум между Комисията и Правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да потвърди наличността на националното съфинансиране, посочено във всеки проектен фиш, както и моделите за съчетаване на финансирането по ФАР и националното съфинансиране след договарянето на проектите.

Всеки проект, включващ доставката на оборудване и строителни работи, изисква национално съфинансиране, както е посочено в съответния проектен фиш. Ако общата стойност на това оборудване или строителни работи е по-малка от

предвидената във фиша сума, стойността на помощта по ФАР ще бъде намалена, за да се запазят непроменени съответните пропорции между финансирането по ФАР и националното съфинансиране, посочени във фиша. Ако общата стойност е по-голяма от сумата, предвидена във фиша, допълнителното финансиране трябва да бъде осигурено чрез допълнително национално съфинансиране.

Преди подписването на Финансовия меморандум между Комисията и Правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да докаже на Комисията, че под-проектите за побратимяване, заданията и техническите спецификации са правилно подготвени и позволяват всеки проект да стартира незабавно.

За всеки проект, съдържащ частично или изцяло побратимяване, трябва да бъде представен предварителен проект за частта, съдържаща побратимяване, който Делегацията на ЕК да одобри в рамките на четири месеца от нотификацията за избор на партньор. Ако в този период не бъде представен предварителен проект, Комисията може отново да разпрати проекта до страните – членки за избор на нов партньор, може да обяви търг за търговска техническа помощ или да отмени проекта.

Проектите, които се осъществяват чрез побратимяване или чрез олекотена процедура за побратимяване, изискват цялостно ангажиране и участие на високо управленско ниво на институцията бенефициент. Освен осигуряването на подходящ персонал и други ресурси за ефективна работа на партньора, старшият управленски състав трябва да се включи в цялостното развитие и осъществяване на политиките и институционалните промени, които се налагат, с цел постигане на резултатите от проекта.

При проекти, включващи повече от едно българско министерство или агенция, Националният координатор на помощта трябва да осигури ефективни механизми за сътрудничество и координация между тези министерства или агенции.

Други специфични условия са описани във всеки проектен фиш.

2. БЮДЖЕТ

№.	ДАС/CRS код	ЦЕЛ	ИИ	ИНВ	Общо ФАР (млн. €)
01	15050	ПОЛИТИЧЕСКИ КРИТЕРИИ	4.020	5.050	9.070
02	15010	ВЪТРЕШЕН ПАЗАР И ИКОНОМИЧЕСКИ КРИТЕРИИ	2.900	5.050	7.950
03	31110	СЕЛСКО СТОПАНСТВО	1.595	4.011	5.606
04	21010	ТРАНСПОРТ	1.085	3.137	4.222
05	16110	ЗАЕТОСТ, СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА И ОБРАЗОВАНИЕ	5.605	1.395	7.000
06	23010	ЕНЕРГЕТИКА	3.100	1.100	4.200
07	41010	ОКОЛНА СРЕДА	2.000	0.075	2.075
08	15030	ПРАВОСЪДИЕ И ВЪТРЕШНИ РАБОТИ	4.200	9.650	13.850
09	24010	МИТНИЦИ И ФИНАНСИ	3.070	4.638	7.708
10	15040	АДМИНИСТРАТИВНА РЕФОРМА И КАПАЦИТЕТ	10.560	0.390	10.950
11	25010	ИКОНОМИЧЕСКО И СОЦИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ	1.160	10.100	11.260
12	99810	ДРУГИ ПРОГРАМИ	8.129	2.880	11.009
		ОБЩО	47.424	47.476	94.900

(Сумите в бюджетната таблица са индикативни)

В съответствие с Насоките по ФАР от 1999 г. и Преработените насоки от 2002 г., всички инвестиционни проекти, подкрепяни от ФАР, трябва да получават съфинансиране от националния бюджет.

Подкрепата от Общността може да възлиза на 75 % от общите приемливи² обществени разходи.

Съфинансирането за проекти за институционално изграждане се осигурява от бенефициента, който осъществява определени инфраструктурни и оперативни разходи, чрез финансиране на човешките и други ресурси, необходими за ефективното усвояване на средствата по ФАР

² Данъците не са елемент, приемлив за съфинансиране.

3. МЕРКИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО

а.) Финансово управление и ръководство на проекта от страната-кандидат

Програмата ще бъде ръководена в съответствие с Децентрализираната система за изпълнение на ФАР (DIS) процедури³.

Националният координатор на помощта (НАС) ще носи пълна отговорност за изготвянето, мониторинга и изпълнението на програмите на ФАР. Националният ръководител (НАО) и Ръководителите на програми (РАО) трябва да потвърдят, че програмите се изпълняват съгласно процедурите, заложиени в DIS Ръководството за изпълнение и други инструкции на Европейската комисия, и че всички договори са изготвени в съответствие с Практическото ръководство за ФАР, ИСПА и САПАРД.

Националният координатор на помощта и Националният ръководител носят обща отговорност за координацията между ФАР (включително ФАР СВС), ИСПА и САПАРД.

Националният Фонд (NF) в Министерството на финансите, ръководен от Националния ръководител упражнява надзор върху финансовото ръководство на Програмата и е отговорен за докладите до Европейската комисия. Националният ръководител носи пълна отговорност за финансовото ръководство на средствата по ФАР. Той гарантира, че правилата, предписанията и процедурите на ФАР, отнасящи се за обществените поръчки, докладване и финансово ръководство, а така също и правилата за държавните помощи се спазват и че е налице функционираща информационна система за проекта. Това включва и докладването на всички съмнителни и действителни случаи на измами и нередности. Националният ръководител е отговорен за пълната отчетност за фондовете на ФАР за една програма до закриването и.

б.) Размери на проекта

Всички проекти ще бъдат по-големи от 2 млн. евро , с изключение на проектите в следните области:

- а) Проекти, фокусиращи предимно върху институционално изграждане, при които българското министерство/агенция има малък капацитет за усвояване и не може да усвои 2 млн. евро и
- б) фокусиращи върху инвестиции, представляващи част от пакет за многогодишна подкрепа

в.) Краен срок за сключване и изпълнение на договорите; краен срок за програмиране

³ вземайки предвид правилата заложиени в анекса на Правила на Съвета 1266/1999

Всички договори трябва да се сключат до 30 ноември 2005 г. В никой случай периодът на договаряне не трябва да надхвърля три години от датата на пълното ангажиране. Изпълнението на всички договори трябва да приключи до 30 ноември 2006 г.

Бюджетните ангажименти, които не са довели до плащане през трите години, считано от датата на правното ангажиране, ще бъдат анулирани.

За следните по-сложни проекти изпълнението на договорите трябва да приключи до 30 ноември 2007 г. Обосновките са посочени във фишовете на проектите:

BG 2003/004-937.01.02	Развитие на гражданското общество
BG 2003/004-937.01.03	Осигуряване на здравеопазване и образование за ромското население
BG 2003/004-937.01.04	Подобряване качеството на живот на хората с умствени увреждания
BG 2003/004-937.03.03	Интегрирана административна и контролна система (ИАКС). Фаза 2
BG 2003/004-937.05.01	Ангажименти в социалната сфера
BG 2003/004-937.11.01	Алтернативна заетост
BG 2003/004-937.11.02	Водоснабдяване в туристически области
BG 2003/004-937.11.03	Схема за регионално развитие

г.) Възстановяване на средства

Ще бъде приложена процедура за освобождаване на сметки в съответствие с Чл. 53, ал. 5 Финансови разпоредби⁴ и Чл. 42 от Правилата за прилагане към финансовите разпоредби⁵.

Всяка доказана нередност или измама⁶, разкрити по време на прилагането на програмата ще доведе до възстановяване на средствата, изразходвани от Комисията.

Ако в процеса на прилагане на проекта се породи несъответствие с предварителния разчет на част или цялата отпусната помощ, Комисията ще проучи подробно случая, като изиска от страната бенефициент да изпрати своите коментари в рамките на определен период от време и да отстрани породилите се нередности.

Във връзка с горепосоченото проучване Комисията може да редуцира, спре или отмени помощта, ако проучването разкрие нередност, неправилно комбиниране на фондове или неспособност да се спази едно от условията от финансовия меморандум и по-специално всяка значителна промяна, касаеща условията на изпълнение на мярката, за което не е потърсено одобрението на Комисията.

⁴ Решение на Съвета 1605/2002 от 25 юни 2002

⁵ Решение на Комисията 2342/2002 от 23 декември 2002

⁶ Според номер 8а (Одит и мерки против измами от страните-кандидатки) на този документ

Всяко намаляване или отменяне на помощта ще има за цел да се възстановят платените суми.

Когато Комисията установи, че нередността не е отстранена, или че част или цяла дейност по проекта не е в съответствие с отпуснатата помощ, Комисията ще проучи подробно случая, като изиска от страната бенефициент да изпрати своите коментари в рамките на определен период от време. След проучването, ако страната бенефициент не е предприела мерки за отстраняване на нередностите, Комисията може:

- (а) да редуцира или отмени всякакви авансови плащания;
- (б) да отмени цялата или част от отпуснатата помощ за мярката.

Комисията трябва да определи размера на мерките, които ще се предприемат, като вземе предвид същността на нередното действие и размера на провалите на системите за управление и контрол.

Всички средства, неизползвани до изтичането на крайния срок на програмата, следва бъдат възстановени на Комисията. Окончателна писмена декларация със съответната прилежаща документация следва да бъде издадена от Националния ръководител, след приключването на периода на плащания съгласно Финансовия меморандум, показваща общата договорена и изплатена стойност по проекта. Към документацията трябва да бъде приложено и окончателно банково съгласуване, показващо баланса в документацията на Националния фонд/Изпълнителната агенция/ Централното звено за финансиране и договаряне.

Независимо от възстановяването на неизползваните и неприемливи фондове след изтичането на Финансовия меморандум, една допълнителна възстановителна заповед може да бъде издадена след окончателния одит за надеждност и цялост на контрактите и плащанията както и на тяхното изпълнение в съответствие на условията на Финансовия меморандум, като се вземе предвид независимото мнение на окончателния одит.

Националният ръководител ще осигури възстановяването на всички неоползотворени фондове или всяка сума, изплатена погрешно в рамките на 60 календарни дни от датата на известието. Ако Националният ръководител не изплати сумата на Общността, страната бенефициент ще възстанови същата на Комисията. Лихвите за закъснели плащания ще се начисляват върху неизплатените суми, като се прилагат правилата, посочени във Финансовите условия прилагани по отношение на бюджета на Общността.

д) Финансови преводи

Комисията ще преведе на средства на Националния Фонд в съответствие с Меморандума за разбирателство, подписан между Комисията и Правителството на България през декември 1998 г. Фондовете ще бъдат прехвърлени след поискване от страна на Националния ръководител в отделна банкова сметка, деноминирана в евро, която ще бъде открита и обслужвана от Националния Фонд в Централната банка.

aa) Трансфери на фондове на Националния Фонд

Плащания до 20% от средствата, които ще се управляват на местно ниво⁷, ще бъдат преведени на Националния Фонд, след подписването на Финансовия меморандум и Финансовите споразумения между Националния Фонд и Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне. Изискванията, залегнали в членове 2 и 13 на Меморандума за разбирателство за Националния Фонд, също трябва да бъдат спазени. Нещо повече, Националният ръководител трябва да предостави на Комисията списък с назначените Програмни ръководители както и описание съществуващата система, наблюдайки на потока от информация между Националния Фонд и Изпълнителните агенции, Централното звено за финансиране и договаряне и начина, по който ще се осъществят плащанията.

Две плащания ще бъдат извършени до 30% от средствата които ще се управляват на местно ниво. Второто плащане ще бъде задействано, когато 5% от бюджета са вече изплатени от Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне. Третото плащане може да бъде поискано, когато 35% от целия бюджет са вече изплатени. Четвърто плащане ще бъде осъществено, когато 70% от целия бюджет са вече изплатени и когато всички разходи са извършени (т.е. напълно контракувани). Не по-късно от два месеца след изтичане на крайния срок за плащане, НФ ще представи окончателен отчет на разходите, който ще стартира операция за баланс на всички преводи срещу всички обявени разходи, които на този етап ще бъдат равни на направените плащания (приключване на разходите⁸). По изключение Националният ръководител може да поиска авансово плащане, в по-големи размери от посочените по-горе проценти, в съответствие с процедурите, заложили в споменатия Меморандум за разбирателство. Никакви плащания не могат да бъдат осъществени без спазването на горепосочените правила или без предварително съгласуване на Централния офис на Комисията.

bb) Трансфер на средства към Изпълнителните агенции

Националният фонд ще преведе средства на Изпълнителните агенции, включително и на Централното звено за финансиране и договаряне в съответствие с Финансовите споразумения, подписани между Националния фонд и Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне, когато споразуменията са приложими. Банкови сметки за съпътстващи програми ще бъдат открити на името на съответната Изпълнителна агенция и Централното звено за финансиране и договаряне отговорни за финансовото администриране на съпътстващата програма във връзка с член 13 от Меморандума за разбирателство за създаването на Национален фонд.

При децентрализираната система за изпълнение всяко отделно Финансово споразумение трябва да бъде подписано предварително от Европейската Комисия. Когато Националният фонд е сам по себе си и разплащателно тяло за

⁷ според Чл. 81.1.b.i. от Финансовото решение

⁸ според Чл. 105 на Правилата за изпълнение

Изпълнителната агенция и Централното звено за финансиране и договаряне няма да има преводи на фондове от Националния фонд до Изпълнителната агенция и Централното звено за финансиране и договаряне. Всяка от Изпълнителните агенция и Централното звено за финансиране и договаряне трябва да бъдат управлявана от Програмен ръководител, посочен от Националния ръководител, след консултация с Националния координатор на помощта (НАС). Програмният ръководител ще бъде отговорен за всички операции, проведени от съответната Изпълнителна агенция и Централното звено за финансиране и договаряне.

За тези договори заедно със средствата задържани за гаранционен период продължаващ след края на срока за плащане по програмата, общият размер на фондовете по тези договори, изчислен от Програмния ръководител и определен от Комисията, ще бъде изплатен на Изпълнителната агенция преди официалното приключване на програмата. Изпълнителната агенция поема пълната отговорност за съхранението на средствата до осъществяване на финалното плащане, с цел да се гарантира, че горепосочените средства ще бъдат използвани само за плащания, свързани с договорените условия.

Изпълнителната агенция по-нататък поема пълната отговорност към договарящите страни за изпълнение на задълженията, свързани с договорените условия. Фондове, неизплатени към договарящите страни след уреждане на финалното плащане ще бъдат възстановявани на Комисията. Справка за използването на средствата, депозирани в гаранционни сметки – и по-специално на плащанията, извършени от тях – и за натрупаните лихви ще бъде предоставян годишно от Националния ръководител на Комисията.

вв.) Трансфер на средства към НФ за участие в агенции и програми на Общността

Един авансов превод ще бъде направен към НФ, за да покрие цялата сума на частта по ФАР от финансовия принос за участие в агенции и програми на общността. Този авансов превод ще бъде направен след подписването на Финансовия меморандум и при изискване от НФ.

Този авансов превод е различен от предварителните преводи, направени за останалите програми. Но трябва да се отбележи, че приноса на ФАР за всяка програма ще бъде преведен, когато влезе в сила Решението на Асоциативния съвет или Меморандумът за разбирателство, които установяват условията за участие в тази програма.

Ако има забавяне на влизането в сила на някои от Меморандумите за разбирателство, плащането към НФ може да бъде разделено на два или повече транша, така че 100 % от необходимите средства за действащите програми могат да бъдат преведени незабавно.

НФ ще бъде отговорен за превеждането на средствата обратно на Комисията след изискването им от съответната Генерална дирекция в Комисията, която отговаря за посочените програми в рамките на крайните срокове.

гг.) Лихви

По принцип, всички банкови сметки⁹ трябва да носят лихви. Лихвите ще се докладват на Европейската Комисия. Ако Комисията реши, на базата на предложението от Националния ръководител, лихвите могат да се реинвестират в Програмата.

е) Изпълнителните агенции ще бъдат отговорни за под-програмите, както следва:

Централното звено за финансиране и договаряне (ЦЗФД) към МФ ще бъде ИА за всички програми със следните изключения:

Министерство на труда и социалната политика,
Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

В допълнение, за BG 0205.03, плащанията за участието в агенции и програми на ЕС се извършват директно от НФ.

ж) Оценка на влиянието на околната среда и опазване на природата

Процедурите за оценка за влиянието върху околната среда, както е заложено в ЕИА-директива¹⁰ са напълно приложими за всички инвестиционни проекти изпълнявани по програма ФАР. Ако ЕИА-директива не е напълно приложима, процедурите трябва да са сходни на тези, установени в горепосочените директива. Ако един проект попада в рамките на анекс I или анекс II на ЕИА-директивата, провеждането на една ЕИА-процедура трябва да бъде документирана¹¹.

Ако съществува възможност изпълнението на проекта да окаже въздействие върху природен резерват, трябва да бъде извършена и документирана¹² оценка според член 6 на директивата за Хабитатите¹³.

Всички инвестиционни проекти трябва да бъдат прилагани в съответствие с екологичното законодателство на Общността. Проектната документация по кандидатстване ще съдържа специфични клаузи за съответствие с европейско законодателство в областта на околната среда, според вида дейност, която се провежда за всеки инвестиционен проект.

з) Специални правила за някои компоненти на програмата

Побратимяване

Сумите, определени за проекти за побратимяване, ще покрият приемливите суми (както са посочени в инструкциите за децентрализираната система за изпълнение) за прилагане на работния план, съгласуван между страната-членка и кандидатстващата страна. Приемливите суми могат да включват разходи,

⁹ в частност, но не само, сметки управлявани от НФ, ИА и ЦЗФД

¹⁰ DIR 85/337/ЕЕС; OJ L 175/40; 5.7.1985; изменена от DIR 97/11/ЕЕС; OJ L 73/5; 14.3.1997

¹¹ в Анекс ЕІА към съответния инвестиционен проектен фиш

¹² в Анекс за съхраняване на природата към съответния инвестиционен проектен фиш

¹³ DIR 92/43/ЕЕС; OJ 206/7; 22.7.1992

направени от избраната страна-членка по време на подготовката на споразумението за побратимяване в периода между подписването на Финансовия меморандум и последното известие за финансово одобрение на споразумението.

Грантови схеми

За грантови схеми в областта на Икономическото и социално сближаване (и при национална програма ФАР, и при Програма ФАР – ТГС) точните приготовления за изпълнението ще бъдат определени в съответния проектен фиш съгласно следните принципи:

- Процедурите и форматите, които ще се използват при прилагането на схемите и възлагането на договорите, ще следват разпоредбите на Наръчника по ФАР. По-конкретно необходимото внимание ще бъде отделено на процеса на избор на печелившите проекти, който трябва да бъде извършен на техническо ниво чрез комитети за селекция, съставени от експерти, назначени от властите, които съфинансират схемите, както и от съответните администрации и заинтересовани групи, включени в схемите.
- Компетентният Ръководител на програма, която се финансира по грантова схема, трябва да запази своите отговорности по договарянето и финансирането при изпълнението на схемите. Ръководителят на програма трябва официално да одобри искането за предложения, апликационни форми, критерии за оценка, както и процеса на избиране и резултатите. Ръководителят на програма трябва също да подпише грантовите договори с бенефициентите и да осигури адекватно наблюдение и финансов контрол на негова/нейна отговорност. С тази уговорка, управлението на схемите може да бъде децентрализирано от Ръководителя на програма и предоставено на подходящи звена на секторно или регионално ниво.
- Изисква се предварителното одобрение на ДЕК в Република България, в съответствие с клаузите на глава 6 от Практическото ръководство (децентрализиран предварителен контрол).
- Осъществяването на избрани проекти чрез обезпечаване на строителни работи, доставки и услуги, които представляват под-договори на крайните бенефициенти на индивидуалните грантове, ще бъдат обект на правилата за доставка в Практическото ръководство.
- След положителна оценка за капацитета на Изпълнителните агенции за оперативен и финансово управление на схемите по сигурен и ефективен начин (ср. Раздел 11 и Анекс 4 от Програмното ръководство по ФАР 2003) Делегацията на ЕК може да реши да се откаже от предварителното одобряване на договорите за отделните грантове, изпълнявани от крайните бенефициенти. Подробните разпоредби, посочващи ролята на Делегацията при гореспоменатата фаза на сключване на договорите за отделните грантове, ще бъде конкретизирана по подходящ начин чрез

размяна на кореспонденция между Делегацията и Националните власти след извършване на гореспоменатата оценка.

- Грантовите схеми не трябва да включват проекти, за които приносът на ФАР е повече от 2 млн. евро и по-малко от 15 000 евро. Тази долна граница може да варира като резултат от горе-споменатата оценка на капацитета на ИА да дава гаранции за открито финансово управление. Тази долна граница не се прилага в случаите на НПО.
- Финансовите ангажименти по Програма ФАР ще бъдат осигурявани на датата на подписване на грантовия договор от съответния Ръководител на програма. Проектите трябва да бъдат напълно изпълнени преди крайната дата за изпълнение на договорите по настоящия Финансов меморандум.
- Никаква държавна помощ, финансирана от Програмата, не може да бъде изпълнявана, освен ако за това не е осведомена Комисията и тя е дала одобрение по отношение на защитата на конкуренцията.

4. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Изпълнението на проекта ще бъде наблюдавано от т.нар. Съвместен Комитет за Наблюдение (JMC). Той включва Националния Ръководител (NAO), Националния координатор на помощта (NAC) и службите на Комисията. СКН ще провежда срещи поне веднъж годишно, за да прави преглед на всички програми, финансирани от ФАР, с оглед проследяване на тяхното развитие за изпълнение на целите, залегнали във Финансовия меморандум и Партньорството за Присъединяване. СКН може да препоръча смяна на приоритетите и/или преразпределение на средствата по ФАР. СКН ще наблюдава веднъж годишно напредъка на всички програми, подкрепяни чрез пред-присъединителни инструменти на ЕС (ФАР, ИСПА и САПАРД).

За Програма ФАР СКН ще бъде подпомаган от Секторни Подкомитети за Наблюдение (SMSC), които ще включват Националния координатор на помощта, Ръководителят програми за всяка Изпълнителна агенция (и където е приложимо - за Централното звено за финансиране и договаряне) и службите на Комисията. СПКН ще прави детайлен преглед на развитието на всяка програма, включително нейните компоненти и договори, събрани от СКН в съответните сектори за наблюдение. Всеки сектор ще бъде наблюдаван от един СПКН на базата на регулярни доклади за наблюдение, изготвяни от Изпълнителната агенция и вътрешни оценки, изготвени с помощта на външен консултант. СПКН ще представи препоръки върху аспекти от ръководството и изготвянето на проекти, осигурявайки тяхната ефективност. СПКН ще докладва на СКН, на който ще предоставя обобщени, подробни доклади за всички програми, финансирани по ФАР в съответния сектор.

Службите на Комисията ще осигурят изготвянето на последващо оценяване, след приключване на програмата.

5. ОДИТ И МЕРКИ ПРОТИВ ПРЕСТЪПНОСТТА

а) От страните-кандидатки¹⁴

Всяка година до Комисията ще бъдат изпращани план за одит и обобщение на резултатите от неговото провеждане. Докладите от одита ще бъдат на разположение на Комисията.

Компетентните национални финансови и контролни органи ще провеждат съответен финансов контрол по отношение изпълнението на програмата.

Страните-бенефициенти ще осигурят проучване и задоволително разрешаване на съмнителни и истински случаи на измами и нередности, контролирани от страната и от Общността.

Нередност ще означава всяко нарушение на разпоредба на национален или закон на Общността¹⁵, на този Финансов меморандум или последващи договори или произтичащи от закон или пропускане от страна на икономически оператор, което е довело или би довело до негативен ефект върху общия бюджет на Общностите или бюджетите управлявани от тях, чрез намаляване или загуба на приходите, натрупвани от собствени източници, събирани директно от името на Общностите, или чрез необосновани разходи.

Престъпление ще означава всяко целенасочено действие или нарушение по отношение на:

1. използването или предоставянето на фалшиви, некоректни или непълни изявления или документи, което от своя страна оказва ефект на неподходящо или погрешно задържане на средства от общия бюджет на европейските общности или на бюджети, управлявани от името на европейските общности,
2. не предоставяне на информация, нарушавайки специфично задължение със същия ефект,
3. използване на средства не за целите, за които те първоначално са отпуснати.

Националните власти ще осигурят функционирането на механизъм за контрол и отчитане еквивалентен на този, предвиден в Регламент 1681/94¹⁷ на Комисията.

По-специално, всички съмнителни и действителни случаи на престъпление и нередности, а така също и всички предприети от националните власти мерки трябва да се докладват своевременно на службите на Комисията. Ако няма случаи на заподозрени или действителни престъпления или нередности за докладване, страната бенефициент ще информира Комисията за този факт в края на всяко тримесечие.

¹⁴ в съответствие с правилата, посочени в Чл. 54 от Финансовото решение

¹⁵ определени като цялост на правила на Общността, приложими между страни от Финансовия меморандум (напр. Европейското споразумение, Рамковото споразумение и др.)

¹⁷ OJ L 178; 12.7.94;p.43-46

б) От Комисията

Всички финансови меморандуми и резултатни договори са предмет на проверка и финансов контрол от Комисията (включително и от европейския офис за борба с престъпността) и одитите от Сметната палата. Това включва и мерки, като последваща проверка на търговете или договорите, осъществена от Делегацията в заинтересованата страна-кандидат и осъществяване на проверки на място.

За осигуряване на ефективна защита на финансовите интереси на общността, Комисията може да проведе проверки и инспекции на място съгласно процедурите предвидени в Регламент 2185/ 9614¹⁸ на Общността (Евроатом, ЕС).

Сметките и операциите на Националния фонд и където е необходимо на Централното звено за финансиране и договориране, както и всички съответни Изпълнителни агенции могат да бъдат проверявани по преценка на Комисията от външни одитори, договорени от Комисията, което е част от отговорностите на Комисията и Сметната палата, както е отразено в “Общите условия на Финансовия меморандум”, приложени към Рамковото споразумение.

6. ПРОЗРАЧНОСТ/ПУБЛИЧНОСТ

Подходящият Ръководител Програма ще бъде отговорен за осигуряване на всички необходими мерки предприети за осигуряване на публичност на всички дейности, финансирани от програмата. Това ще се извършва в тясно сътрудничество с Делегацията на Европейската Комисия. Повече подробности са изложени в Приложение “Прозрачност/Публичност”. (приложено)

7. СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ

В случай, че поетите ангажименти не са изпълнени от страна на българското правителство, Европейската Комисия по своя преценка може да преразгледа програмата, така че да я отмени или да отмени части от нея и/или да преразпредели неизползваните средства за други цели съответстващи на целите на програма ФАР.

¹⁸ OJ L 292;15.11.96;p.2-5

АНЕКС Д КЪМ ФИНАНСОВИЯ МЕМОРАНДУМ

ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ ЗА ПРОГРАМИТЕ НА ФАР, ИСПА И САПАРД НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ

1. Цели и обсег

Мерките за публичност и информация, касаещи помощта на програмите ФАР от Европейската общност имат за цел да увеличат обществената осведоменост и прозрачността на действията на ЕО и да създадат последователна представа във всички страни-кандидати. Информацията и публичността ще засегнат мерките, получавайки помощ/съдействие/ от програмите ФАР.

2. Общи принципи

Подходящият Оторизиран служител по програмата, отговорен за изпълнението на Финансовия меморандум и други форми на помощ ще бъде отговорен за публичността на място. Публичността ще се осъществява в сътрудничество с Делегациите на ЕО, които ще бъдат информирани за взетите за тази цел мерки.

Компетентните национални и регионални органи ще предприемат всички необходими административни мерки, за да осигурят ефективно прилагане на тези ангажименти, и за да си сътрудничат с Делегациите на ЕО по места.

Мерките за публичност и информация, описани по-долу, са базирани на условията на правилата и решенията, приложими за Структурните фондове. Те са:

- Правило (ЕЕС) 1159/2000 Официален бюлетин на ЕО № L130/30, 31 май 2000г.;
- Решение на Комисията от 31 май 1994 г.; Официален бюлетин на ЕО № L 152/39, 18 юни 1994 г.

Специалните условия, касаещи ИСПА са включени в:

- Решение на Комисията от 22 юни 2001 г., Официален бюлетин на ЕО № L.182/58

Мерките за публичност и информация трябва да са в съответствие с условията на горепосочените правила и решения. Ръководство за правилата се предоставя на националните, регионалните и местни власти от Делегацията на ЕО в заинтересованата страна.

3. Информация и публичност, касаещи програмите на ФАР

Информацията и публичността ще бъдат предмет на единен комплект от мерки, дефинирани от компетентните национални, регионални и местни власти, в сътрудничество с Делегациите на ЕО за срока на Финансовия меморандум и ще касае и програмите и другите форми на помощи.

Стойността на информацията и публичността за индивидуалните проекти ще се покрие от бюджета на същите.

Когато се изпълняват програми на ФАР, мерките, посочени в (а) и (б) по-долу ще бъдат прилагани, както следва:

(а) Компетентните власти на страните-кандидати ще публикуват съдържанието на програмите и други форми на помощи в най-подходяща форма. Те ще подсигурят подходящо разпространяване на тези документи и ще ги предоставят на заинтересованите страни. Те ще подсигурят регулярни презентации по територията на страната-кандидат на изготвените информационни материали и публикации.

(б) Мерките за публичност и информация по места включват следното:

1. При случаи на инвестиции в инфраструктурата със стойност надвишаваща 1 млн. евро:

- издигане на билбордове , които да бъдат инсталирани в съответствие с условията на правилата и решенията, споменати в параграф 2 по-горе и техническите спецификации на ръководството да бъдат подсигурени от Делегацията на ЕО в заинтересованата страна.
- стационарни възпоменателни плочи за инфраструктурата, достъпни за обществеността , които да бъдат инсталирани в съответствие с условията на правилата и решенията, споменати в параграф 2 по-горе, и техническите спецификации на ръководството да бъдат предоставени от Делегацията на ЕО в заинтересованата страна.

2. При случаи на инвестиции в производството , мерки за развитие на местния потенциал и всички други мерки, получаващи финансова помощ от ФАР, ИСПА или САПАРД:

- мерки за свеждането до знанието на потенциални потребители на помощите и обществеността за помощите на ФАР, ИСПА или САПАРД, в съответствие с условията, залегнали в параграф 3(б)(1) по-горе.
- мерки, насочени към кандидати за държавни помощи, частично финансирани от ФАР, ИСПА или САПАРД под формата на информация за формата на попълване на апликациите , тази част от помощта идва от ЕО, и по-специално от Програмите на ФАР, ИСПА или САПАРД в съответствие с условията, посочени по-горе.

4. Запознаване с помощта на ЕО на бизнес кръговете на потенциалните потребители и на обществеността

4.1. Бизнес кръговете

Бизнес кръговете трябва да бъдат запознати, колкото е възможно повече с помощта, касаеща ги най-директно.

Властите, отговорни за усвояване на помощта, трябва да осигурят подходящи канали за разпространение на информацията до потенциалните потребители, и

по-специално малките и средни предприятия. Те трябва да съдържат индикации за административните процедури, които трябва да бъдат спазени.

4.2. Други потенциални потребители

Властите, отговорни за усвояване на помощта, трябва да осигурят подходящи канали за разпространение на информацията до всички хора, които се възползват или могат да възползват от мерките, касаещи обучение, заетост на работната ръка или развитие на човешките ресурси. Властите трябва да осигурят обучаващи се групи в заетост на работната ръка, бизнес или видове бизнес, центрове за обучение и неправителствени организации.

Форми/системи/

Системите, издадени от националните, регионалните или локалните власти, касаещи съобщението, кандидатстването и отпускането на помощта, предназначена за крайните потребители или всеки друг, нуждаещ се от тази помощ, ще отбележат, че ЕО, и по-специално Програмите на ФАР, ИСПА или САПАРД предоставят финансовата помощ. Нотификацията за помощ, изпратена до потребители, трябва да информира за размера на процента на помощта, финансиран от въпросната Програма. Ако такива документи носят национални или регионални емблеми/знаци/, те също трябва да носят и логото на ЕО със същите размери.

4.3.Обществеността

Медиите

Компетентните власти трябва да информират медиите по най-подходящ начин за предприетите действие за съфинансиране от ЕО, и по-специално ФАР, ИСПА или САПАРД. Такова участие трябва да бъде справедливо отразено в тази информация.

Осъществяването на операции (веднъж те бяха приети от Комисията) и важните фази при тяхното изпълнение ще бъдат предмет на информационни мерки, по-точно по отношение на регионалните медии (преса, радио и телевизия). Подходящо сътрудничество трябва да бъде осигурено с Делегацията на ЕО в кандидатстващата страна.

Принципите, залегнали в горните параграфи, ще се използват и за рекламата, като съобщения в пресата и публични комуникета.

Информационни събития

Организаторите на информационни събития, като конференции, семинари, панаири и изложби във връзка с осъществяването на операции, частично финансирани от Програмите на ФАР, ИСПА или САПАРД ще посочат категорично участието на ЕО. Това може да стане чрез излагане на европейското знаме в залите за срещи и европейското лого на документите, в зависимост от обстоятелствата. Делегацията на ЕО в страната-кандидат ще

оказва съдействие, когато е необходимо, при подготовката и реализацията на такива събития.

Информационни материали

Публикации (като брошури и памфлети) за програмите, или подобни, финансирани или съфинансирани от ФАР, ИСПА или САПАРД, трябва на заглавната страница да съдържат ясна индикация за участието на ЕО, а така също и европейското лого, където се използват национални или регионални емблеми/знаци/.

Когато такива публикации имат предговор, той трябва да бъде подписан, както от отговорната личност за страната-кандидат, така и за Комисията, от Делегата на Комисията, за да се покаже ясно участието на ЕО.

Такива публикации ще се отнасят за националните и регионални органи, отговорни за информирането на заинтересованите страни.

Горепосочените принципи ще се прилагат и за аудио-визуални материали.

5. Специална правила, касаещи билбордове, информационни табла и плакати

За да се осигури визуалността на мероприятията, частично финансирани от Програмите на ФАР, ИСПА или САПАРД, страните-кандидати ще трябва да осигурят спазването на следните мерки за публичност и информация:

Билбордове

Билбордове, предоставящи информация за участието на ЕО във финансиране на инвестициите, трябва да се издигнат на парцелите на всички проекти, в които участието на ЕО възлиза на 1 млн. Евро или повече. Даже, там където компетентните национални или регионални власти не изграждат билбордове, показващи тяхното участие във финансирането, помощта на ЕО, независимо от това, трябва да бъде посочена на специален билборд. Билбордовете трябва да са с размери, подходящи за мащабите на операцията (вземайки предвид размера на съфинансирането от ЕО) и трябва да бъде изготвен, съгласно инструкциите, залегнали в техническото ръководство, което може да се получи от Делегациите на ЕО, посочени по-горе.

Билбордовете трябва за се преместват не по-рано от шест месеца след приключване на работата и да бъдат заменени, там където е възможно, от възпоменателни плочи в съответствие със спецификациите, посочени в горепосоченото техническо ръководство.

Възпоменателни плочи

Постоянни възпоменателни плочи трябва да се поставят на места, достъпни за обществеността (конгресни центрове, летища, гари и т.н.). В допълнение на

европейското лого, в такива плочи трябва да се споменава за частичното финансиране на ЕО и за съответната Програма (ФАР, ИСПА или САПАРД).

Там, където национална, регионална или локална власт или друг краен потребител реши да издигне билборд, да постави възпоменателна плоча, да постави плакат или да предприеме каквато и да е стъпка за предоставяне на информация за проекти със стойност по-малка от 1 млн. евро, участието на ЕО също трябва да бъде показано.

6. Финални условия

Заинтересованите национални, регионални или локални власти могат да предприемат допълнителни мерки, ако намерят това за целесъобразно. Те трябва да консултират Делегацията на ЕО и да я информират за инициативите, които предприемат, за да може Делегацията да участва по подходящ начин в реализацията им.

С цел улесняване изпълнението на тези условия, Комисията, чрез Делегациите си по места, ще предостави техническа помощ под формата на насочване или изисквания към дизайна, където е необходимо. Ръководство ще бъде изготвено на съответния национален език, което ще съдържа детайлни насоки за дизайна в електронна форма и ще бъде на разположение при поискване.